

CELLEFORANDRINGER (CELLE- OG VÆVS-PRØVER)

Hvad betyder celleforandringer?

Når der ses celleforandringer, betyder det, at cellerne ikke ser normale ud, når man kigger på dem i et mikroskop. Du bør vide, at celleforandringer er *ikke* det samme som kræft. Ofte skyldes de blot en betændelse, som forsvinder af sig selv igen. Forandringerne kan dog være forstadier til livmoderhalskræft, og derfor er det vigtigt at lave en celle- og vævsprøve.

Hvordan undersøger vi dig?

Vi foretager en gynækologisk undersøgelse, hvor vi kigger på din livmoderhals gennem en kikkert/ et mikroskop og tager vævsprøver fra både livmodermunden og livmoderhalskanalen. Undersøgelsen foregår altså som en kikkertundersøgelse (Kolposkopi), hvor vi tager vævsprøver i lokalbedøvelse både fra livmoderhalsen (som Biopsier) og fra livmoderhalskanalen (som et Cervixskrab). Derfor kaldes undersøgelsen også for KBC.

Hvad er en biopsi?

Biopsier er små vævsprøver, som vi tager med et særligt instrument efter anlæggelse af lokalbedøvelse. På den måde kan prøverne undersøges nærmere. Ved en smear-prøve (celleprøve) kigger man på de enkelte celler i prøven/ skrabet, hvorimod ved biopsi/ vævsprøve, kigger man på vævet som helhed. Det fortæller bl.a., om man bør få foretaget lave et keglesnit, alt efter hvordan celleforandringerne ser ud. Et keglesnit har til hensigt at fjerne de forandrede celler, men indgrebet fjerner ikke selve HPV-smitten. Det skal dit eget immunsystem selv klare. Det er derfor vigtigt, at du følger dine kontroller, så vi kan sikre, at det ikke udvikler sig på et senere tidspunkt.

Hvad er et cervixskrab?

Det er en metode, hvor vi skraber celler fra livmoderhalskanalen med et lille smalt instrument (en Curette).

Hvad sker der efter undersøgelsen?

Nogle gange kan det bløde lidt mere end andre gange, og så afsluttes undersøgelsen med, at vi lægger en gazestrimmel ind i skeden, så det presser op mod livmoderhalsen. Det standser blødningen der, hvor vi har taget vævsprøverne.

Normalt kan du gå hjem umiddelbart efter undersøgelsen. Det er vigtigt, at du undgår at få pulsen op og tunge løft de første 7-10 dage efter vævsprøverne for at forebygge kraftig blødning. Hvis du fik lagt en gazestrimmel i din skede, skal du fjerne den efter 4 timer. Du trækker blot i enden. Hvis den føles tør og ubehagelig, anbefaler vi, at du gør den våd fx under bruseren. Du kan få lidt frisk blødning umiddelbart efter og senere lidt brunligt udflåd. Men blødningen skal være aftagende og mindre end en menstruation. Hvis du oplever kratis blødning, eller du bliver utilpas, får ildelugtende udflåd eller feber over 38° C, skal du ringe eller skrive til os, og uden for vores åbningstid skal du kontakte den regionale akuttelefon (i Region Hovedstaden er det tlf.: 1813).

Du kan godt have lette smerter efter undersøgelsen. Vi anbefaler, at du tager Paracetamol (Panodil®/ Pamol®) 500 mg, 2 tabletter 4 gange dagligt eller efter behov.

Hvornår får du svar på celleprøverne?

Inden du går hjem, giver vi dig en skriftlig vejledning på dine forholdsregler.

Har du:

- Ingen eller kun lette celleforandringer, skal du bare komme til kontrol (en smear-prøve).
- Er celleforandringerne moderate, afhænger det af dine fertilitetsønsker, hvorvidt vi tilbyder endnu en KBC eller et keglesnit.
- Har du derimod svære celleforandringer, vil vi tilbyde dig et keglesnit (en conisation).

Du får svaret på undersøgelsen inden for 10-14 dage som en mail med et link til Lægevejen. Her vil du både få svar på prøven og en plan. Det er altid muligt også at se svaret på Sundhed.dk, men her står ingen plan, og det kan være svært selv at tolke, hvad der står.

Hvad kan du selv gøre for at undgå infektioner?

Så længe du bløder, bør du undgå samleje eller benytte kondom. Du bør desuden undgå at gå i karbad, havbad, spa og svømmehal. Brug hygiejnebind eller trusseindlæg frem for tamponer.

Hvor kan du læse mere?

Kræftens Bekæmpelse:

<https://www.cancer.dk/hjaelp-viden/kraeftformer/forstadier-til-kraeft-svaer-dysplasi-carcinoma-in-situ-cis/celleforandringer-livmoderhalsen/hvad-er-celleforandringer/>

<https://www.cancer.dk/hjaelp-viden/kraeftformer/forstadier-til-kraeft-svaer-dysplasi-carcinoma-in-situ-cis/celleforandringer-livmoderhalsen/>

Sundhed.dk:

<https://www.sundhed.dk/borger/patienthaandbogen/kvindesygdomme/sygdomme/celleforandringer/celleforandringer/>

